

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 1. Matrimonii essentia & institutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT XXIII.

Matrimonium jungendi non sunt, qui Christiana fidei rudimenta ignorant.

misaria dirigerentur: qui nonnulli causis in partibus verificatis, tunc demum Apostolica auctoritate dispensarent. At sepe videmus, SS. Pontificum pro-priam ex delegatorum Judicum imperitia, aut incuria, via suo sine frustrari, ut quod ad boni communi edificationem salubriter conspiciamus insitutum, id ad certam perniciem atque destructionem detorqueatur. Ecce quot ex capitibus periculosum est, media dispensatione, matrimonium inire. Præter d'ca tamen, aliud est periculum, videlicet perjuri, dum illi, quibuscum est dispensandum, jurare jubentur veritatem narratorum in Rescripto Pontificio; quæ tamen plerumque non habent locum in istis determinatis personis, ad quas Rescriptum dirigitur. Neque enim formulæ Rescriptorum expediuntur post causæ expressionem earum nomine factam; sed jam pridem determinatae sunt in Congregationibus tam exiguo numero, ut difficile sit eas congruere tam multis personis, quæ dispensationem petunt.

CAPUT XXII.

Quam multis ex capitibus impetrata dispensationes matrimoniales frequentè invalidæ sint, & quanam ab Oratoribus exprimenda sint, ut dispensatio valeat.

102 **D**uo ista puncta fuis deducta, explicata, & probata vide to. 2. l. 1. de Legibus cap. 34. per totum.

Sic enim præscribit Rituale Romanum. Sic e-
103
Stiam S. Carolus in Concilio Mediol. V. nec-
non in Instructionibus. Et ratio est, quia ea my-
steria, in tali ætate, ut plurimum culpabiliter ig-
norantur; eaque proinde ignorantes, ratione istius
culpæ (utpote gravis) dispositi non sunt ad Sa-
cramentum Matrimonii dignè suscipiendum.

Maximè cum ex indigna susceptione illius se-
104
cutura sint ingentia mala, tum ipsis, tum proli-
bus, tum familiæ. Ipsi, quia non recipient gra-
tiam, quæ suam in matrimonio salutem operen-
tur. Proliibus, quia eas nec instruere, nec chris-
tiane educare poterunt; adeoque non enutrient
ad salutem, sed ad damnationem. Familiæ, quia
nec eam christiane gubernabunt, gratiã illi desti-
tuti.

Ideo Parochi pro viribus obfistere debent, ne
105
hoc Sacramentum indigne suscipiatur, nisi neces-
sitas contrahendi tanta sit, ut sacrilegæ illius sus-
ceptioni, malique inde oriundis præponderet.
Quod quia rarissimum, facile sibi persuadere non
debent.

PARS SECUNDA.

DE SACRAMENTO MATRIMONII

CAPUT I.

Matrimonii essentia & institutio.

Matrimonium est legitima conjunctio ma-
1
ritalis viri & femine, individuum vita
societatem retinens. Dicitur 1.º legiti-
ma, id est absque ullo impedimento Ca-
nonico. 2.º maritalis, id est quæ vir conjungi-
tur ut maritus, femina ut uxor. 3.º indivi-
duam, id est inseparabilem usque ad mortem. Et
ratio est, quia cum Matrimonium ordinetur ad
generationem, educationemque proles, & ad mu-
tua auxilia sibi invicem totâ vitâ præstanda: ut-
que adeo inseparabilis esse debet conjugii societas,
ut, relicta patre & matre, vir & uxor invicem
debeant inseparabiliter adherere, ut se invicem
adjuvent, tam in prolium generatione & educa-
tione, quam in mutuis obsequiis, ad vitæ incom-
moda facilius portanda, & sustentandam senectu-
tis imbecillitatem.

2 Matrimonium à Deo in ipso mundi exordio in-
stitutum esse, patet ex dictis in præluo ad cap.
1. primæ partis. Et quamvis aliquibus videatur
tunc institutum, quando Deus Protoparentibus
dixit: *crescite & multiplicamini*. Quod & vitium est
S. Thomæ juniori. Alii tamen probabiliter sentent,
verbis illis solam datam ipsis, jam conjugatis,
à Deo benedictionem, sicut & per eadem beatis
data est. Tunc verò institutum aiunt Matrimo-
nium, quando Adam, inspirante Deo, dixit:
Hoc nunc os ossibus meis, & caro de carne mea.
Quamobrem reliquit homo patrem & matrem,
& adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una.
Ita S. Augustinus l. 1. contra 2. epist. Pelag. c. 5.

agens, à Deo nuptias esse institutas tunc, quando di-
xit: *Aut est: propterea relinquet homo patrem, &c.* Id
enim non tam ipse Adam dixit, quam Deus per A-
dam, ut significat Christus Matth. 19. verba illa
referens, nec Adæ, sed Deo attribuens, cum ex
illis concludit: *quod ergo Deus conjunxit, homo
non separet.*

Et ab initio quidem Matrimonium fuit magnum
3
Sacramentum in Christo & Ecclesia, ut loquitur
Apostolus Ephes. 5. quia ab initio fuit signum re-
presentativum conjunctionis Christi cum Eccle-
sia, in utro Virginis inchoatæ per Incarnationem,
& in cruce (tamquam in thalamo amoris) con-
summata per pretiosissimi sanguinis ipsius effusio-
nem. Descendens quippe de caelis quodammodo
dereliquit Patrem, in caelis existentem; & in ter-
ris, Synagogam Matrem suam deseruit (juxta
illud Hierem. 12. *reliqui domum meam, & di-
misi hereditatem meam*) & adheruit Ecclesie Spon-
sæ suæ, ipsique adheret *omnibus diebus, usque
ad consummationem sæculi*, prout dicit Matth. ult.
Similiter Ecclesia reliquit patrem, diabolum, &
matrem, gentilitatem, ut Sponsa suo Christo ad-
haereret.

Ab initio proinde Matrimonium Adami cum
4
Eva magnum fuit Sacramentum: quia significa-
tivum magnæ conjunctionis, & *Sacramenti Amo-
ris*, scilicet Matrimonii Christi cum Ecclesia;
quæ cum vera sit Sponsa Christi, quisquis amat
Christum, amare debet Ecclesiam, nec esse po-
test amator & venerator Christi, nisi sit & Eccle-

fiæ. Quæ causa est Augustino conc. 2. in Pfal. 88. dicendi: *amemus Dominum Deum nostrum, amemus Ecclesiam ejus; illum sicut Patrem, istam sicut Matrem. Matrimonium hoc magna charitate compaginatur. Nemo offendit unum, & promeretur alterum. Nemo dicat: etsi in parte Donati (seu Lutheri vel Calvinii) sum, Deum tamen colo, & venero. Quid prodest, si Dominum confiteris, Deum honoras, ipsum prædicas, Filium ejus agnoscis sedentem ad dexteram Patris, & blasphemias Ecclesiam ejus? Quid tibi prodest venerari Patrem, qui offensam vindicat Matrem?*

5 Cæterum etiam matrimonium ab initio (largiore sensu dicto) fuit Sacramentum, & Magister l. 4. dist. 26. dicit, quod *Matrimonii Sacramentum ante peccatum legitur institutum à Domino, non ad remedium, sed ad officium* (quod absque cogente fundamento Vasquez de matrim. disp. 21. c. 1. & seqq. notat, tamquam fidei contrarium) hoc saltem certum est, quod ante Christi adventum, gratiam ex opere operato non conferebat, uti confert in nova lege. In qua Christus ipsum elevavit ad dignitatem Evangelici Sacramenti. Quod enim verè sit Sacramentum novæ legis, fide certum est; quia definitum est in Tridentino sess. 24. c. 1. & can. 1. his verbis: *siquis dixerit, Matrimonium non esse verè & propriè unum ex septem Legis Evangelicæ Sacramentis, à Christo Domino institutum; sed ab hominibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre, anathema sit.*

CAPUT II.

Matrimonium est verè & propriè novæ legis Sacramentum.

6 Illud enim inter novæ legis Sacramenta anniversarium, Sancti Patres nostri, Concilia, & universalis Ecclesie Traditio semper docuerunt, ait Tridentinum cap. 1. citato. Id denique (ut paulò antè dixit) Paulus Apostolus innuit, dicens: *viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam... mox subjungens: Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico, in Christo & Ecclesia. Hoc etiam Apostoli loco Florentinum utitur in Decreto Eugenii, his verbis: septimum est Sacramentum Matrimonii, quia est signum conjunctionis Christi cum Ecclesia, secundum Apostolum, &c.*

7 Et idè locum istum Apostoli prorsus inefficacem existimare non debent Catholici; cum eo uti sint Patres Florentini ac Tridentini. Et merito: quia licet Apostolus ibi ex parte loquatur de matrimonio Protapatentum, imò etiam de matrimonio Gentilium, præcipuè tamen de matrimonio Christianorum, ut patet ex subjecto & fine descriptionis ipsius. Ibi namque fidelibus scribit, finisque descriptionis ipsius est hortari Ephesios conjugatos, ut se invicem diligant, sicut Christus dilexit Ecclesiam. Et ut ad id efficaciter hortetur, dicit, matrimonium ipsorum esse Sacramentum magnum, quia significat conjunctionem Christi cum Ecclesia. Est autem duplex conjunctio Christi cum Ecclesia: una per naturæ conformitatem, quæ facta est per Incarnationem. Altera per gratiam & charitatem, quæ Christus ut Sponsus, Ecclesie ut Sponsa suæ, archetissimo dilectionis nexu connectitur. Utramque hanc conjunctionem Christi cum Ecclesia representat matrimonium Christianorum, ratione duplicis unionis, quæ in ipso reperitur. Quarum una est civilis & naturalis, orta ex contractu, per quam representatur prior unio Christi cum Ecclesia; & ista representatio reperitur etiam in matrimonio Gentilium. Altera, per quam posterior conjunctio significatur, est spiritualis, quæ oritur ex gratia Sacramenti, quæ cum sit gratia

dilectionis & charitatis conjugalis, de ea, utpote maximè faciente ad propositum ipsius, maxime loquitur Apostolus. Matrimonium proinde Christianorum & Sacramentum est repræsentativè, in quantum repræsentat duplicem illam conjunctionem Christi cum Ecclesia: & Sacramentum est verè & propriè, in quantum confert gratiam conjugalis istius dilectionis, quæ Christiani conjuges se invicem diligere debent, sicut Christus dilexit Ecclesiam. Quam gratiam per matrimonium Christianorum conferri amplius significat & explicat 1. Timothy. 2. ubi innuit, per Matrimonii Sacramentum quatuor gratiæ dona conjugibus necessaria conferri. 1. gratiam fidei, seu fidelitatis. 2. gratiam dilectionis. 3. gratiam sanctificationis, ut sciant vas suum possidere in sanctificatione & honore. 4. gratiam sobrietatis, quæ libidinem & concupiscentiam reprimat, & ad debitum modum reducant. De Christiana quippe conjugata dicit, quod *salvabitur per filiorum generationem, si permanent in fide, dilectione, & sanctificatione, cum sobrietate.* Quasi dicitur, quod in co statu salva fiet, si permanent in illis donis, quæ in matrimonii celebratione accipiunt.

Quod autem Tridentinum loco citato addit, 8 Concilia, Patres, & Traditionem semper annuerunt Matrimonium inter novæ legis Sacramenta, constat imprimis ex Concilio Florentino in Decreto unionis Armenorum, ubi septem novæ legis Sacramenta recensentur, & inter illa Matrimonium numeratur. Deinde Concilium Constantinense, in condemnatione Joannis Hus, ipsum cum sequacibus damnat, quod septem Ecclesie Sacramenta fideliter non constituitur.

Quod ad Patres attinet, Traditionemque, Ambrosius l. 1. de Abraham c. 7. dicit, *eam, qui conjugii thorum polluit, Sacramenti celestis amittere consortium.* Cyrillus noster Alexandrinus l. 2. Joann. c. 22. vocat nuptias sanctas, atque Christum suâ institutione sanctificasse principium natiuitatis nostræ, & in ipsis nuptiis præparasse gratiam hominibus nascituris. Idem habet S. Leo epist. 92. Augustinus l. de fid. & oper. c. 7. in Ecclesia nuptiarum non solum vinculum, verum etiam Sacramentum, ita commendatur, ut non liceat viro uxorem suam alteri tradere. Et lib. de bono conjug. c. 18. in nostrarum nuptiis plus valet sanctitas Sacramenti, quam secunditas veri. Et ibidem c. 7. matrimonii Christiani, præ matrimonio Gentilium, indissolubilitatem probat ex eo quod illud, non istud, sit Sacramentum. Et cap. 24. sicut & lib. de nuptiis & concupis. c. 10. eodem modo de Matrimonio loquitur, ac de Baptismo & Ordine, quoad Sacramenti rationem. Et tr. 9. in Joan. *Dominus invitatus venit ad nuptias, ut conjugatis castitas firmaretur, & consensu Sacramentum nuptiarum.*

Denique (paribus omis) Lucius III. cap. ad 10. abolendam extr. de hæreticis Matrimonium inter cætera Ecclesie Sacramenta recensit, anathema dicens *is qui de Sacramento corporis & sanguinis Domini nostri Jesu Christi, vel de Baptismo, seu de peccatorum confessione, Matrimonio, vel reliquis Ecclesiasticis Sacramentis aliter sentire aut docere non metuit, quam sacrosancta Romana Ecclesia prædicat & observat.*

His accedit perpetuus Ecclesie Orientalis cum 11 Occidentali quoad hoc consensus, ut constat ex Florentino, & censura Hieremie Patriarchæ Constantinopolitani c. 7. Orientales namque, seu Græci, etsi ab annis 800. schismatici, tenent septenarium Sacramentorum numerum, sicut Latini. In quem numerum si non consentirent ante schisma, non consentirent nunc. Neque enim in hoc puncto ad Latinos accedere voluissent, nisi perpetua Ecclesie Græcæ, sicut & Latine traditio